

M

Budavár bevétele 1934-ben

Az ódon palotákban modern lakásokat építenek — Hentzi tábornok szobája havi ötven pengőért

Mostanában a butoroskocsik olyan rekamiékat, csőbutorokat és csőlámpákat szállítanak a Várba, hogy a Fortuna-utcai öreg polgárok álmélkodva csóváltgatják a fejüket:

— Ne da ilyet! Ki hitte volna!

A Fortuna-utcai öreg polgárok és polgáraszonyok még nem tudják, hogy *várbeli napjaik meg vannak számolva*. Modernizálódik a Vár, az ódon házakban központi fűtéses lakásokat építenek, egyszoba-hallos garçonokat, fürdőszobával, kétszoba-hallos és háromszoba-összkomfortosokat konyhával és központi fűtéssel. Az arisztokraták és a kivételes gazdagok közé, akik fenn a budai Várban trónolnak, a királyi palota árnyékában, a Bástyasétánytól a Bécsikaputérig, bevonul a nyárspolgár-társadalom, az egyszobás garçonok, havi ötvenért-hatvanért és a két- és háromszobások, havi kilencvenértől százhuszig.

Elhanyagoltak, omladozók és romladozók voltak a régi, régi várbeli házacsok, a Fortuna-utcában, a Verbőczy-utcában, az Uri-utcában. Olyan szerényen és olyan árván huzódtak meg a főuri paloták mellett, mint a szegény rokon, a foltosruhájú, kopoltruhájú szegény rokon a gazdag nagybácsi, vagy nagynéni esküvőjén, a csupa fény és csupa pompa között. Holott egyformán a Műemlékek Országos Bizottságának ellenőrzése és védelme alatt állottak a paloták is és az ódon házacsok is. Csakhogy a paloták gazdag emberek tulajdonában voltak. A palotákat tatarozták, jó karban tartották, a házacsokra viszont nem jutott a tulajdonosok pénzéből, vagy a házbérjövendelemből, hogy azokat is „karban lehetett volna tartani“. A végén az történt, hogy az ódon házacsokkat a tulajdonosok eladták gazdag vállalkozóknak, vagy gazdag vállalkozó szelleműeknek. Ezek aztán építész fogadtak, renováltattak reparáltattak, festettek, alakítottak és a 20—30.000 pengőn vásárolt házacsok, 8—10.000 pengős befektetés után, megnyitották az új társadalom előtt. Ezzel megtörtént Budavár bevétele 1934-ben, a polgári Pest részéről. Azért mondtam, hogy a Fortuna-utcai öreg öreg és öreg dámák még nem is tudják, hogy az ő napjaik is meg vannak számlálva. Az a ház is rövidesen átalakul, melyben e pillanatban még ők laknak. Holnap, holnapután foghatják a kanári madarat a kalitkában és az öreg kandurt, mely az ablakban lustálkodik naphosszat, meg rakhatják a csekélyke butort a kocsira és bucsut vehetnek a Vártól.

Tíz átalakítás egyszerre

A budai Vár régi szerelmeseivel járjuk az utcákat. Minden követ ismer itt. Minden háznak ismeri a gazdáját. A régit is, az újat is. Ő meséli bánatosan:

— Bizony szomorúan mennek el a Várból a bennszülöttek. Valahogy úgy volt, hogy az a kevés nagy ur, herceg, gróf, bankár, földbirtokos, aki a palotákban lakik, megszokta és megszerette a várbeli proletáriátust. Békés, csendes emberek laktak az átalakított házakban. Majd mindent ide kötötte a megélhetése. Most el kellett költözniök, mert a ház gazdát cserélt és a bolthajtásos falak alá beköltöznek a pestiek. Ezeket a paloták urai még nem tudták megszokni! Ismerek házakat, melyekből sirva ment ki a régi lakó. De az új házigazdák nem tarthatták ott őket, mert az új lakásokat nem az ő számukra építették... És ezek az új lakások nagyon drágák lettek volna a régi lakóknak. A pestieknek nem drágák. A pestieknek semmi sem drága, csakhogy itt lakhassanak a Várban...

Az újjáépülő öreg házak udvaraiba nézünk be. Az egyikben ezt magyarázza:

— Milyen szépen rendbehozák! Egy esztendővel ezelőtt még szennyvízcsatorna folydogált azon a helyen, ahol most a folyosó van... De a régi kövezetet az udvarban meghagyták. Az új tulajdonos ki akarta cserélni, akkor jött a Műemlékek Országos Bizottsága és nem engedte. Felszedete az új kövezetet és visszarakatta a régit... Olyan átalakítást sem engednek, ami elrontaná a ház stílusát. Volt eset, hogy lebontattak egész új részeket, mert nem illettek a régihez!

(Ebben a tekintetben csak helyeselni lehet a Műemlékek Országos Bizottságának szigorúsá-

gát. A budai Várnak ugyanis sok szépséghibája van. Az átalakításokra nem vigyáztak mindig ilyen gondosan. Legalább mentseék, amit meg lehet menteni a múltból, stílusban, korhűségben szépségben!)

Tíz átalakítást számoltunk össze jelen pillanatban. Mind a tíz ház félig-kész kapuján ott áll a tábla, mely a kiadó lakásokat hirdeti. A kiadó lakások fele már le van foglalva augusztusra.

Történelmi falak havi 50—60 pengőért

Csaknem minden házban kiadó lakás. Újjáalakított, modernizált, kiadó lakás. És minden ilyen háznak története van. Minden ilyen ház történelmet jelent. A régi Vár szerelemese tovább mesél:

— Itt ez a szoba, az *Kossuth Lajos börtöne volt*. Fiatalkorú ügyvéd volt Kossuth, mikor idezárták. Az emlékirataiban is foglalkozik ezzel a szobával. Most havi hatvanért modern lakás. Állítólag a házra emléktábla kerül...

Tovább megyünk. Egy másik ház vasrácsos ablakára mutat fel kísérem:

— A hagyomány szerint Hentzi tábornok szobája volt. A sors iróniája, hogy nem tudják kiadni. Pedig havi ötven pengőért kapható, butorral együtt...

Benézünk a házba, ahol a hagyomány szerint Hentzi lakott. A házfelügyelő nem tud róla. Csak azt tudja, hogy aki nézi, mind drágálja, vagy saját butorával akar jönni. Ebben a házban még négy modern garçonlakás van. Azok ki vannak adva. A házfelügyelő egyébként nemrég került a Várba. Ő csak annyit tud a történelmi múltból, hogy amíg nem járt autóbusszal, senki se akart a Várban lakni. A fellendülést az autóbusszal hozta. A végén még hozzátesszi:

— Igaz, hogy az autóbusszal sűrűbben is járhatnák. Aztán télen későbbre kell tenni az utolsó kocsit. A Bécsikapu-térre meg adhatnának egy padot a végállomáshoz, hogy ne kelljen álldogálva várakozni...

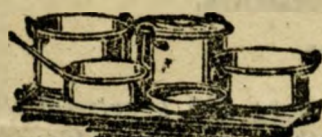
A polgári társadalommal együtt a budai Várba beköltözött a polgári panasz. A paloták lakói autón járnak. A régi várbeliek gyalog jártak. Az új autóbusszon járnak és nincsenek az autóbussz közlekedéssel megelégedve. Akárcsak Pesten...

Lestyán Sándor

Arundale dr. a teozófusok új elnöke

London, június 23. Az indiai teozófiai társaság George Sydney Arundale dr.-t, az ausztráliai szabadelvű katolikus egyház püspökét választotta elnökévé Annie Besant dr. utódként. Az Adyarban (Madras) megtartott választáson Arundale dr. 15.604 szavazatot, a másik jelölt, Ernest Wood 4825 szavazatot kapott, amire az ideiglenes elnök Arundalet az elnöki gyűrű és pecsét átnyújtásával hivatalába iktatta.

„Kronprinz“ nélkül — nincs nyaralás

Üdülésre és nagy megtakarításra csak akkor számíthat, ha megvan minden kényelme. Ezt csak akkor éri el, ha víz magával egy

„KRONPRINZ“ petrolgázgépet.

Csak ezzel lehet teljesen független, mert a legnagyobb ebédet egyedül készítheti el, akár főzni vagy sütni kell, sőt a kertben, verandán is és hűvös esős napokon a hálósózáját is melegítheti vele. Nagy tüzelőanyagmegtakarítás.

Több mint 160.000 háztartásban használják.

Ára 22 pengőtől feljebb.

Látogassa meg a fiókjaimat:
Budapest, VI, Andrássy-ut 31. sz.,
Wien, Linz, Graz, Innsbruck, München.
Főzési bemutatás természetes ételekkel minden csütörtökön 3 órától. — Kérjen ár- és referenciatkálogust:
Kronprinz-Werke K. F. Kimpink, Guntramsdorf b. Wien
Ügyeljen feltétlenül a „KRONPRINZ“ névre!